

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: Y. F., nar., st. příslušnost U., t.č. bytem, zastoupen Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou, se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2017, č. j. OAM-334/ZA-ZA11-K10-2017,

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

Žalobou ze dne 22. 8. 2017 doručenou téhož dne Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2017, č. j. OAM-334/ZA-ZA11-K10-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto, že žalobci se mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Obsah napadeného rozhodnutí

V napadeném rozhodnutí žalovaný odkázal na pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 10. 5. 2017, z něhož zejména vyplynulo, že žalobce se obává války na Ukrajině z toho důvodu, že nyní odvádějí lidi přímo z ulice do války, není tam žádná odvodová komise a nic se nehodnotí. Žalobce jim sám už dvakrát utekl, což se stalo asi před dvěma lety, jednou to bylo ze shromaždiště a jednou z auta. Sám nedostal žádné předvolání. Po druhé zkušenosti již z Ukrajiny odjel a nevrátil se, což bylo v říjnu 2014. V té době měl maďarské vízum, aby mohl přijet do ČR za svou bývalou manželkou. Byli spolu asi půl roku a poté se rozvedli. Poté se v ČR seznámil s jednou ženou z Ukrajiny, která má v ČR trvalý pobyt a začali spolu bydlet. Po skončení platnosti maďarského víza už žalobce žádné jiné pobytové oprávnění neměl. Nevěděl přesně, co má kvůli svému pobytu dělat. Před rokem mu jeden muž nabídl, že mu zařídí za 1200 EUR slovenské občanství. Výsledný doklad však nebyl na jméno žalobce. Následně byl zadržen na stavbě, kde probíhala kontrola. Soud mu uložil trest vyhoštění na dva roky. Neodcestoval kvůli přítelkyni, neboť se chtějí vzít. Přišel požádat o azyl, protože tu má ženu. Jmenuje se L. K. (nar.) a je občankou Ukrajiny s trvalým pobytem v ČR. Žijí spolu téměř dva roky. Jeho přítelkyně pracuje v zemědělství, ale má zdravotní potíže a byla již dvakrát operována. Má dva syny, kteří žijí se svými rodinami na Ukrajině. Žalobce s přítelkyní chtějí zůstat v ČR a normálně tu žít.

Žalovaný uvedl, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je válečný konflikt na Ukrajině a obava žadatele z povolání do armády, popř. obava z trestu za vyhýbání se službě v armádě. Dalším důvodem je skutečnost, že v ČR žije přítelkyně žalobce, a snaha o legalizaci pobytu v ČR. Při posouzení žádosti žalovaný vycházel kromě výpovědi žalobce také z informací z CIS, opisu z evidence z rejstříku trestů fyzických osob a dále zpráv o zemi původu založených ve správním spisu. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, které žalobce nevyužil, přestože mu bylo doručeno předvolání k tomuto úkonu.

Žalovaný nejprve vyloučil, že by bylo tvrzené důvody žalobce podřadit pod ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ani netvrdil, že by byl členem politické strany či skupiny nebo se politicky angažoval. Dále se žalovaný zabýval otázkou kvalifikace pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný v tomto ohledu dospěl k závěru, že žalobce neměl žádné problémy, kvůli nimž by se musel obávat návratu do vlasti. V této souvislosti se zabýval tvrzenými obavami z nástupu do armády, k čemuž uvedl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Branná povinnost patří ke státoobčanským povinnostem, což uznává i Úmluva o právním postavení uprchlíků, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. V případě žalobce nebylo ani možno předpokládat, že by případný výkon vojenské služby měl být uplatněn diskriminačně, neboť nepatří k žádné menšinové skupině obyvatel. Samotná povinnost občana Ukrajiny účastnit se základní vojenské služby nebo dalšího výcviku či dalších bojových operací, nemůže být chápána jako pronásledování ze strany ukrajinských orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních oblastí. Žalovaný odkázal i na informaci Ministerstva zahraničí ČR ze dne 9. 10. 2015, č.j. 115045-LPTP, podle níž hrozí trest za nenastoupení vojenské služby pouze v případě, že si dotýčný převzal povolávací rozkaz. Žalovaný dále odkázal zejm. na výnos prezidenta Porošenka o demobilizaci posledních branců a záložníků povoláných do

armády během bojů s proruskými separatisty v Donbasu s tím, že do konce roku 2016 se měli vrátit domů všichni zmobilizovaní vojáci. Tyto informace potvrzuje i zpráva ČTK ze dne 2. 11. 2016, kde se uvádí, že na východoukrajinské frontě už nejsou žádní mobilizovaní vojáci, pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Ohledně tvrzeného soužití s přítelkyní L. K. na území ČR žalovaný uvedl, že to není důvod podřaditelný pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.

Žalovaný vyhodnotil žádost žalobce jako účelovou, a to především v kontextu s Městským soudem v Brně uloženého trestu soudního vyhoštění na 24 měsíců, který nabyt právní moci dne 7. 4. 2017 (sp. zn. 88 T 48/2017). Jelikož se žalobci blížila lhůta k vycestování (stanovená soudem do 6. 5. 2017), podal si žádost o mezinárodní ochranu zjevně účelově. Žalovaný dále zdůraznil, že žalobce pobýval na území ČR ilegálně od října 2014 a o mezinárodní ochranu formálně požádal až dne 4. 5. 2017, což znamená, že tak neučinil bezprostředně po svém příjezdu na území ČR. Aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině rovněž nemůže představovat důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný si je samozřejmě vědom probíhajících ozbrojených střetů v části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině. Nicméně žalobce podle vlastních vyjádření před odjezdem z vlasti žil v Zakarpatské oblasti v západní části země, tedy v místech nacházejících se pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal u žalobce strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

Dále žalovaný vyloučil, že by žalobce naplňoval podmínky pro udělení tzv. azylu za účelem sloučení rodiny. Dále zkoumal, zda by bylo možno z hlediska rodinné, sociální a ekonomické situace žalobce a jeho věku a zdravotního stavu udělit tzv. humanitární azyl (§ 14 zákona o azylu). Žalovaný nejprve vyložil příkladný výčet situací, které náleží mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (osoby zvláště postižené, či zvláště těžce nemocné, osoby přicházející z oblastí stížených humanitární katastrofou atd.). Žalovaný však neshledal žádný případ hodný zvláštního zřetele, neboť žalobce je dospělý, plně způsobilý a praceschopný, a ohledně jeho zdravotního stavu lze zmínit pouze špatný zrak v důsledku úrazu oka v dětství. Z tvrzení žalobce nelze učinit závěr, že by se žalobce nacházel v přímém a bezprostředním ohrožení svého života nebo že by jeho zdravotní stav vyžadoval jakoukoliv vysoce specializovanou zdravotní péči, která by mu nemohla být na Ukrajině poskytnuta. Azyl z humanitárních důvodů je institutem zcela výjimečným, kterým nelze řešit získání povolení k pobytu v ČR. Žalobce se může starat o svou přítelkyni v zemi původu, přičemž z údajů uvedených žalobcem je zjevné, že jde o praceschopnou osobu, která se o sebe může postarat sama. Žalovaný tedy neshledal podmínky pro udělení humanitárního azylu.

Ve druhé části napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval existencí důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný vyložil ustanovení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu a uvedl, že nenalezl žádné skutečnosti, na základě nichž by mohl žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, protože trest smrti je na Ukrajině zrušen, jak vyplývá z informací organizace Amnesty International – Rozsudky smrti a popravy v roce 2015 ze dne 3. 5. 2016. Dále se žalovaný zabýval možným nebezpečím ve smyslu porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaný posoudil individuální situaci žadatele, přičemž odkázal na tzv. třístupňový test (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č.j. 5

Azs 28/2008-68), při jehož aplikaci dospěl k závěru, že žadateli v případě návratu do vlasti nehrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Pro existenci hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být odpověď na všechny tři otázky kladná. Žalobce pochází z Lysyčeva v Zakarpatské oblasti v západní části země. Tato oblast je vzdálená oblastí ozbrojených střetů a nachází se pod kontrolou ukrajinské vlády. V zemi původu žalobce tedy neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu. Případné vycestování žadatele nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR.

Žalovaný dále posuzoval zásah do rodinného a soukromého života žalobce a dospěl k závěru, že takový zásah nebude vzhledem ke zjištěným skutečnostem zásahem nepřiměřeným a rozhodně neshledal, že by případné vycestování žalobce představovalo rozpor s mezinárodními závazky ČR. Zejména zdůraznil, že žalobce založil na území ČR vztah v době nelegálního pobytu, kdy si musel být vědom skutečnosti, že zdejší pobyt i rodinný život může být kdykoliv ukončen. Žalovaný posoudil přiměřenost zásahu a konstatoval, že žalobce ohrozil veřejný pořádek předchozím neoprávněným výkonem pracovní činnosti, prokazováním se padělaným dokladem a pobytem na území bez víza a platného oprávnění k pobytu. Dosavadní pobyt žalobce na území ČR nelze považovat za takový stupeň integrace, který by neumožňoval jeho vycestování a návrat do vlasti. Vztah žalobce nelze považovat za tak zásadní, aby se na něj mohl vztahovat čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Samotné právo na společný život s přítelkyní není jeho případným vycestováním do země původu rozhodně popřeno, neboť s přítelkyní, která je státní příslušnicí Ukrajiny, mohou společně pobývat v místě, kde budou mít oba možnost legálního pobytu. Nejde o rodinu s dětmi a nejsou ani oddáni, proto tento vztah není možné považovat za rodinný život a společnou domácnost jako takovou, kterou by bylo možné označit za trvalou rodinnou vazbu. Žalobce tedy nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný ve zbytku uzavřel, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ani podle § 14b zákona o azylu za účelem sloučení rodiny. Ze všech uvedených důvodů žalovaný neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany.

III. Žaloba

Žalobce považuje rozhodnutí žalovaného správního orgánu v celém rozsahu za nezákonné, pokud tvrdí, že tímto rozhodnutím byl zkrácen na svých právech přímo i v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti. Žalobce se cítí být postupem žalovaného zkrácen na svých právech takovým způsobem, že to má za následek nezákonné rozhodnutí. Žalovaný nedal žalobci před vydáním rozhodnutí možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně navrhnout další důkazy. Takovýto postup je zcela v rozporu s ust. § 36 odst. 1, 2, 3, dále § 2 odst. 1, 3, a také § 3 a § 4 odst. 1, 2, 4 správního řádu.

Žalobce nebyl řádně vyrozuměn o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim, případně navrhnout jejich doplnění. Přípisy ze dne 9. 6. 2017 a 19. 6. 2017 označenými jako „Vyrozumění o konání správního úkonu v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany“ dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o azylu) žalovaný správní orgán pozval zmocněnce žalobce k

seznámení k podané žádosti ve věci o udělení mezinárodní ochrany žalobce. Z těchto přípisů vyplývá pouze, že je žalobce pozván k seznámení k podané žádosti, není z nich však vůbec zřejmé, že by se mělo jednat o možnost seznámení se s kompletními podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně navrhnout jejich doplnění, jak má na mysli ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. Žalovaný žalobce ani žádným způsobem nevyrozuměl o tom, že shromažďování podkladů bylo ukončeno. V souvislosti s výše uvedeným žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.11.2003, č.j. 7 A 112/2002-36. Z výše uvedeného vyplývá, že žalovaný pochybil, pokud žalobce nevyrozuměl o tom, že shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí bylo ukončeno a zároveň jej nevyrozuměl o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim, případně navrhnout jejich doplnění. Za této situace žalovaný nemohl spolehlivě zjistit skutečný stav věci.

Dne 13. 6. 2017 právní zástupkyně žalobce obdržela vyrozumění o konání správního úkonu, kterým byla pozvána k seznámení k podané žádosti ve věci o udělení mezinárodní ochrany žalobce, a to na den 22. 6. 2017 v 8:30 hod. Z účasti u uvedeného správního úkonu právní zástupkyně sebe i žalobce omluvila z důvodu kolize jednání a požádala o stanovení nového termínu správního úkonu s tím, že s ohledem na svou pracovní vytíženost v následujících dnech a následně čerpání dovolené žádala o stanovení nového termínu v druhé polovině července. Omluvu a žádost o stanovení nového termínu právní zástupkyně žalobce doručila do datové schránky žalovaného dne 16. 6. 2017 a zároveň téhož dne ji zaslala i prostřednictvím e-mailu. Přestože právní zástupkyně žalobce žádala žalovaného o stanovení nového termínu správního úkonu v druhé polovině července 2017 po jejím návratu z dovolené, pozval žalovaný žalobce přípisem ze dne 19. 6. 2017 k úkonu - seznámení k podané žádosti ve věci o udělení mezinárodní ochrany, a to na den 30. 6. 2017 v 8:30 hodin, tedy v termínu, kdy právní zástupkyně žalobce čerpala dovolenou v zahraničí. Právní zástupkyně se snažila na nově stanovený termín zajistit substituci u některého z kolegů, což se ji však z důvodu jejich pracovní vytíženosti či čerpání dovolené v daném termínu bohužel nepodařilo. I v druhém případě tedy právní zástupkyně žalobce neúčast svou i žalobce řádně omluvila z důvodu čerpání dovolené s tím, že se ji nepodařilo zajistit za sebe substituci a znovu požádala žalovaný správní orgán o stanovení nového termínu v druhé polovině července 2017. Na omluvu a žádost žalobce o stanovení nového termínu však žalovaný žádným způsobem nereagoval. Za účelem zjištění stanoviska žalovaného k omluvě a žádosti o stanovení nového termínu byl telefonicky žalovaný telefonicky kontaktován, naposledy dne 29. 6. 2017, kdy pracovnice žalovaného sdělila, že kolega, který věc vyřizuje, ani vedoucí pracoviště správního orgánu se k této žádosti zatím nijak nevyjádřili. Žalovaný na základě omluvy a žádosti o stanovení nového termínu nový termín správního úkonu nestanovil ani žádným způsobem na tuto žádost nereagoval a bez dalšího vydal napadené rozhodnutí. Výše popsáním nezákonným postupem žalovaného bylo porušeno právo žalobce na seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, právo vyjádřit se k těmto podkladům před vydáním rozhodnutí, mimo jiné k informacím ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v zemi jeho původu, ze kterých žalovaný při svém rozhodování vycházel, jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, případně navrhnout doplnění podkladů pro vydání rozhodnutí. Za této situace žalovaný nemohl spolehlivě zjistit skutečný stav věci. Postup žalovaného je i v rozporu s ust. § 4 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., podle kterého má správní orgán povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle svých možností jim vycházet

vstříc, a dále v rozporu s ust. § 4 odst. 2, 4 zákona č. 500/2004 Sb. Řízení je stiženo takovými vadami, následkem kterých je napadené rozhodnutí v celém rozsahu nezákonné.

Žalobce považuje rozhodnutí žalované v celém rozsahu za nepřezkoumatelné. Žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí omezil pouze na to, že hodnotil skutečnosti uváděné žalobcem a jeho žádost posuzoval na pozadí informací o stavu v zemi půdou žalobce, se kterými neměl žalobce možnost se ani seznámit, jak je uvedeno výše. Informace o zemi původu, které žalovaný cituje v napadeném rozhodnutí, považuje žalobce za neúplné, kusé a neaktuální. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaké skutečnosti z těchto důkazů žalovaný zjistil a proč je hodnotil tak, že posouzení žalobcovy žádosti vedlo k neudělení mezinárodní ochrany. Nedostatečně zjištěný skutkový stav nahradil žalovaný informacemi o zemi původu, aniž by posoudil individuálně azylový příběh žalobce. Žalobce k důvodnosti své žádosti opakovaně uváděl obavu z nuceného nasazení do ozbrojeného konfliktu, ke kterému na území Ukrajiny stále dochází v rámci jednak branné povinnosti ze strany armády Ukrajiny, dále také ze strany proruských separatistů. Žalobce dále vyjádřil svůj postoj k ozbrojenému konfliktu, neboť se v případě jeho nuceného nasazení obává jednak o svůj život v důsledku daného ozbrojeného konfliktu, případně z omezení jeho osobní svobody pro odmítnutí nastoupit do armády a ozbrojeného konfliktu, a to za situace, kdy není osobou zdravotně způsobilou k výkonu vojenské služby a účasti v ozbrojeném konfliktu, neboť je na jedno oko nevidomý. Žalobce dále popsal vývoj povolování osoby do armády, kdy stále dochází k vydáváním povolávacích rozkazů prakticky pro všechny muže mladší 65 let s výjimkou studentů a to i těch, kteří nejsou zdravotně způsobilí.

S ohledem na výše uvedené má žalobce důvodné obavy, že mu v případě nuceného návratu do země původu reálně hrozí pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., kdy čelí reálné hrozbě trestu odnětí svobody pro případ, že by vojenskou službu žalobce odmítl nastoupit z důvodu své zdravotní nezpůsobilosti, která není ze strany státních orgánů akceptována. Žalobce má za to, že v jeho případě jsou splněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný správní orgán ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že v průběhu řízení nezjistil zvláštní zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Uvedené závěry žalovaného považuje žalobce za nesprávné. Žalobce je ohrožen na svém životě i svém zdraví z důvodu stále probíhajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, kdy mu hrozí povolání a nástup do ozbrojeného konfliktu, a to ve stavu, v jakém není k tomuto zdravotně způsobilý. Napadeným rozhodnutím je navíc výrazně zasahováno do soukromého a rodinného života žalobce a jeho partnerky. Žalobce především namítá, že žalovaný se při svém rozhodování řádně nevypořádal a neposoudil silné rodinné vazby žalobce v ČR. Žalobce žije dlouhodobě ve společné domácnosti se svou družkou L. K. nar., která má na území České republiky povolen trvalý pobyt a se kterou plánují uzavřít manželství. Žalovaný při svém rozhodování k výše uvedeným okolnostem dostatečným způsobem nepřihlédl a v odůvodnění svého rozhodnutí se nevypořádal s podstatnými skutečnostmi, jakým je zejména společný rodinný život žalobce a jeho družky na území České republiky a plná trvalá integrace žalobce i jeho družky v České republice. Pokud by byl žalobce nucen vycestovat do země svého původu, znamenalo by to nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života nejen žalobce, ale jeho partnerky. Rozdělením parterů a jejich odloučením by oba trpěli a výrazně citově strádali. Žalobce nemá ve své vlasti žádné další pevné rodinné a sociální vazby a zázemí, než má v

ČR. Nucené rozdělení partnerů považuje žalobce i jeho partnerka za nemožné a nereálné a za výrazný a nepřiměřený zásah do jejich rodinného života a soukromého života. V daném případě není ani reálné, aby žalobce odcestoval mimo území spolu se svou partnerkou a realizovali svůj rodinný život v zemi jejich původu, jak uvádí žalovaný, neboť partnerka žalobce by tam nemohla zajišťovat potřeby své a žalobce, jak zajišťuje v ČR, kde má stále zaměstnání. S ohledem na svůj dlouhý pobyt mimo území Ukrajiny a na nedostatek pracovních příležitostí je prakticky nemožné, aby v tamních podmínkách žalobce i jeho partnerka našla nějakou práci. Partnerka žalobce má dlouhodobě a trvale vytvořené ekonomické a pracovní zázemí výlučně v České republice. S ohledem na výše uvedené má žalobce za to, že důvody, které ho vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jsou důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb.

Žalobce současně namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti ve vztahu k posouzení podmínek pro aplikaci ustanovení § 14 zákona o azylu. Postup žalovaného spočívající ve vyhodnocení skutkové podstaty, určení významu uvedeného pojmu a zařazení či nezařazení konkrétních okolností pod něj se přitom musejí bezpodmínečně projevit v odůvodnění rozhodnutí o neudělení azylu. Kromě jiného je tato povinnost žalovaného obsažena rovněž v § 68 odst. 3 správního řádu, podle kterého v odůvodnění rozhodnutí správní orgán mimo jiné uvede úvahy, kterými se řídil při výkladu právních předpisů. Z rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb. tak musí vyplývat, jaký obsah má podle něj pojem „případ hodný zvláštního zřetele“. Jen takové rozhodnutí pak může být považováno za řádně odůvodněné, a tedy přezkoumatelné. K tomuto žalobce poukazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, ze kterého je patrné, že žalovaný neodůvodnil toto rozhodnutí řádně a je proto nepřezkoumatelné, pokud nevymezil alespoň rámcově obsah pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a neuvedl úvahy, kterými se při výkladu tohoto pojmu řídil.

Žalobce prokazatelně splňuje i podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a odst. 1, odst. 2 písm. b), písm. c) a písm. d) zákona o azylu, jelikož v zemi jeho původu by mu mohla být způsobena vážná újma ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení a trestání, respektive vážné ohrožení života z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Uvedené podmínky splňuje žalobce rovněž z důvodu hrozby povolání jak ze strany armády, tak také ze strany proruských separatistů, kdy tato povolávání probíhají zcela živelně a nekontrolovatelně, osoby jsou doslova násilně odvedeny, podrobeni krutému drilu a následně postaveni na bojovou linii bez ohledu na jakékoliv zdravotní omezení. Žalovaný v daném případě neposoudil řádně ani míru společenské integrace žalobce i jeho partnerky, a tedy možné hrozící nebezpečí vážné újmy porušením čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, když dané posuzoval neúplně, povrchně a zavádějícím způsobem a nebyly hodnoceny skutečnosti, jež byly v řízení zjištěny, a to zejména dlouhou dobu trvající pobyt žalobce a jeho partnerky v ČR s a jejich plnou integrací do české společnosti apod. Vycestování žalobce by navíc bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Žalobce nemůže navázat na sociální vazby, jaké mají vytvořené za dobu dlouhého pobytu v ČR, do kterého se zcela zařadil a integroval. Návrat žalobce by představoval natolik vážný zásah do soukromých a rodinných vztahů žalobce a jeho rodiny, které se uskutečňují pouze na území ČR, že by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, především pak s čl. 8 Úmluvy o

ochraně lidských práv a svobod. Žalobce trvá na tom, že s ohledem na trvalý pobyt jeho partnerky, délku jejich pobytu na území, délku soužití žalobce a jeho partnerky na území a neexistence jakéhokoli vztahu žalobce i jeho partnerky v zemi jeho původu, ať už se jedná o ekonomické, majetkové či rodinné, jsou v případě žalobce splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., neboť vycestování z území České republiky při nezískání mezinárodní ochrany by znamenalo těžkou újmu spočívající v narušení soukromého a rodinného života žalobce i jeho partnerky jako jednoho ze základních práv, která žalobci a jeho partnerce náleží dle mezinárodních úmluv, kterými je ČR vázána. S ohledem na výše uvedené má žalobce za to, že v jeho případě jsou splněny i zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb.

Dle názoru žalobce se žalovaný nedostatečně a zcela nepřezkoumatelně v napadeném rozhodnutí vypořádal s důkazními prostředky, zejména s informacemi o stavu v zemi původu žalobce, které považuje žalobce za neúplné a kusé. Tímto postupem žalovaný napadené rozhodnutí zatížil závažnou vadou nepřezkoumatelnosti. Žalobce současně namítá, že žalovaný se při svém rozhodování nezabýval otázkou přiměřenosti napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí proto žalobce v tomto směru považuje za nepřezkoumatelné. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení a vrácení napadeného rozhodnutí k dalšímu řízení žalovanému, jakož i přiznání náhrady nákladů řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný popírá oprávněnost podané žaloby a nesouhlasí s ní, neboť v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je probíhající válečný konflikt na východní Ukrajině a obava žalobce z povolání do armády, popř. trestu za vyhýbání se službě v armádě. Dalším důvodem je ta skutečnost, že na území ČR žije přítelkyně žalobce, kterou si chce vzít a o kterou by se neměl kdo postarat v případě jeho vycestování do vlasti. Motivem žádosti o mezinárodní ochranu žalobce je pak též jeho snaha legalizovat si pobyt na území České republiky. Žalovaný konstatuje, že při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu vycházel především z výpovědi žalobce a dále z informací, které správní orgán shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Veškeré shromážděné informace, které byly použity jako podklady pro rozhodnutí, jsou součástí spisového materiálu, a žalobci i jeho právní zástupkyni byla v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost po dvakrát v rámci seznámení se s podklady rozhodnutí se s těmito informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Předmětný správní úkon byl ponejprv naplánován na den 22. 6. 2017 a žalobce byl k němu řádně předvolán „Předvoláním k seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany“ ze dne 9. 6. 2017, které mu bylo doručováno na adresu místa jeho hlášeného pobytu. O konání tohoto úkonu byla zároveň vyrozuměna právní zástupkyně žalobkyně zprávou doručitou jí dne 9. 6. 2017 do datové schránky. Dne 16. 6. 2017 obdržel správní orgán ze strany právní zástupkyně žalobce omluvu neúčasti u předmětného úkonu, v níž zástupkyně žalobce uvedla, že z důvodu její účasti na jednání u Krajského soudu v Brně v jiné věci omlouvá neúčast svou a svého klienta u naplánovaného úkonu. Na základě uvedené omluvy správní orgán stanovil nový termín k

seznámení se s podklady pro rozhodnutí, a to na den 30. 6. 2017. K předmětnému úkonu byl opět řádně předvolán jak žalobce, kterému bylo opět doručováno předvolání k seznámení se s podklady rozhodnutí na adresu místa jeho hlášeného pobytu (zásilku se ovšem z důvodu, že její adresát je na adrese neznámý, nepodařilo doručit a tato byla dne 21. 6. 2017 vrácena odesílateli), tak i jeho zástupkyni datovou zprávou doručenou jí dne 19. 6. 2017 do její datové schránky. Dne 26. 6. 2017 obdržel správní orgán opětovnou omluvu neúčasti právní zástupkyně a zároveň i neúčasti jejího klienta u naplánovaného úkonu, kterou odůvodnila tím, že od 29. 6. do 16. 7. 2017 čerpá řádnou dovolenou, přičemž uvedla, že již v rámci první omluvy žádala, aby byl předmětný úkon proveden po jejím návratu z dovolené, tj. až v druhé polovině měsíce července 2017. Správní orgán je přesvědčen o tom, že svým povinností daným ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu plně dostál, a to když žalobci i jeho právní zástupkyni dal ve dvou termínech možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Pokud právní zástupkyni žalobce bránilo v účasti na předmětném úkonu čerpání její dlouho naplánované dovolené, kterou ve své první omluvě velmi neurčitě časově ohraničila termínem do první poloviny července, mohl se předmětného úkonu zúčastnit alespoň žalobce (za přítomnosti tlumočníka). Žalovaný tak neshledal důvod, aby předmětný úkon byl odkládán o téměř celý kalendářní měsíc, a to i s přihlédnutím k tomu, že žalobce, jak bude uvedeno níže, v průběhu správního řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu netvrdil žádné skutečnosti, které by byly relevantní právě z hlediska jejího udělení. Nelze pak odhlédnout ani od zjevné účelovosti podání žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, jak podrobně správní orgán rozebral napadeném rozhodnutí. Dle názoru správního orgánu žalobce podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze ve snaze upravit si tímto podáním svůj pobyt v České republice, aby se vyhnul či oddálil soudní vyhoštění z jejího území. K ostatním uplatněným žalobním námitkám pak správní orgán stručně uvádí (a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění správního rozhodnutí, v němž lze nalézt i podrobné odpovědi na tyto žalobní námitky). Dovojuje – li žalobce, že jeho obava z povolání k branné povinnosti, resp. trest za nenastoupení vojenské služby, může být pronásledováním, pak správní orgán poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, č.j. 7 Azs 321/2004. Správní orgán pak stejně jako v odůvodnění rozhodnutí poukazuje na skutečnost, že žalobce v průběhu správního řízení uvedl, že mu nebyl ani povolávací rozkaz doručen. Na základě shora uvedeného považuje správní orgán obavy žalobce z povolání do armády a z nasazení do bojů na východě země nejen za obavy, jež dle ustálené judikatury nezakládají odůvodněný strach podřaditelný pod § 12 zákona o azylu, nýbrž ve světle aktuálních informací i za obavy již nedůvodné.

K tvrzenému porušení článku 8 Úmluvy správní orgán podotýká, že Nejvyšší správní soud se ve své rozhodovací činnosti zabýval otázkou zásahu do rodinného a soukromého života a tím, za jakých situací by tento zásah představoval porušení mezinárodních závazků České republiky podle § 14a zákona o azylu již mnohokrát (např. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71 a rozsudek ze dne 11. 6. 2009, š. j. 9 Azs 5/2009 – 65). Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98). Žalovaný má za to, že v případě žalobce se nejedná o takovou výjimečnou situaci, kdy by již nutnost pouhého vycestování z území České republiky byla nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života. Pobyt přítelkyně

žalobce, která je rovněž ukrajinské národnosti, na území ČR na základě trvalého pobytu takový důvod nepředstavují. Pokud však žalobce hodlal svůj rodinný a soukromý život rozvíjet v ČR, pak se měl snažit upravit svůj pobytový status dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, nikoli dle zákona o azylu. Žalobce pak dále uvádí, že informace shromážděné správním orgánem považuje za neúplné a kusé. Žalovaný je naopak přesvědčen, že veškeré shromážděné informace jsou přiměřeně aktuální vzhledem k datu vydání napadeného rozhodnutí, zejména však jsou přiměřené k žalobcem tvrzeným důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce v průběhu správního řízení netvrdil žádné skutečnosti, které by byly relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, kterážto je zcela mimořádným institutem, který je výhradně určen pro poskytnutí ochrany cizincům v zemi svého původu pronásledovaným či ohroženým vážnou újmou, tak jak ji specifikuje § 14a zákona o azylu, a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Mezinárodní ochranu lze zároveň udělit jen z důvodů upravených v zákoně. Mezinárodní ochrana není zároveň institutem, který by sloužil jako ochrana před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud v první řadě zkoumal, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž v této souvislosti shledal, že žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu, a rovněž se jedná o žalobu přípustnou.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. 6. 2013, 2013/32/EU (tzv. procedurální směrnice).

Krajský soud ve věci nařídil jednání, neboť žalobce nesouhlasil s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Ústní jednání se konalo dne 28. 3. 2018 za přítomnosti žalobce, jeho zástupkyně, a zástupkyně žalovaného. Krajský soud při jednání nejprve vyslechl procesní návrhy obou stran a poté shrnul obsah soudního a správního spisu.

Ze **správního spisu** předně vyplývá, že se žalobcem proběhl pohovor k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 10. 5. 2017. Z protokolu o pohovoru vyplývá, že žalobce uvedl, že je válka na Ukrajině, berou lidi do války přímo z ulice, i když je žalobce neschopen vojenské služby, chtěli ho dvakrát odvést. Do ČR se žalobce dostal na maďarské vízum za účelem návštěvy bývalé manželky a už tady zůstal, i když s manželkou se posléze se rozvedli. Dále je ve správním spise založen opis z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 9. 6. 2017, podle něhož byl žalobci uložen trest vyhoštění v délce trvání 24 měsíců na základě trestního příkazu Městského soudu v Brně sp. zn. 88 T 48/2017 (pravomocného ke dni 7. 4. 2017), přičemž lhůta k vycestování byla stanovena do dne 6. 5. 2017. Ve správním spisu jsou založeny zprávy o zemi původu, které jsou citovány v napadeném rozhodnutí. Žalobce byl vyrozuměn o konání správního

úkonu „k seznámení“ ze dne 9. 6. 2017 na den 22. 6. 2017. Zástupkyně žalobce zaslala omluvu ze dne 16. 6. 2017 s tím, že se nemůže zúčastnit tohoto správního úkonu z důvodu kolize s jiným jednáním a nemožnosti sehnat substituci, a proto požádala i z důvodu plánované dovolené o přeložení termínu seznámení se s podklady nejdříve na druhou polovinu července. Žalovaný zareagoval tak, že zaslal žalobci vyrozumění o konání tohoto správního úkonu na den 30. 6. 2017. Následně byla žalovanému doručena omluva neúčasti ze dne 26. 6. 2017 s požadavkem, aby žalovaný umožnil provedení seznámení se s podklady až ve druhé polovině července 2017 z důvodu dovolené zástupkyně žalobce od 29. 6. do 16. 7. 2017. Poté již žalovaný vydal napadené rozhodnutí dne 24. 7. 2017, podle protokolu o předání rozhodnutí převzaté osobně žalobcem dne 8. 8. 2017.

Dále krajský soud vyzval strany k přednesení eventuálních důkazních návrhů na doplnění dokazování ve věci. Zástupkyně žalobce předložila soudu listinu označenou jako „Záznam“ ze dne 29. 6. 2017, jejímž obsahem je záznam pořízený pracovníci advokátní kanceláře I. P. F. o tom, že tohoto dne telefonicky hovořila s pracovníci OAMP Zastávka u Brna stran omluvy Mgr. Zámečnickové z konání seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Podle uvedeného záznamu jí bylo sděleno, že dotyčná pracovnice nemá žádné informace od kolegy, který věc vyřizuje, ani od vedoucího, kteří se k žádosti o odložení úkonu seznámení se s podklady dosud nevyjádřili. Krajský soud návrhu vyhověl, přečetl obsah této listiny k důkazu, přičemž ověřil podle krátkou cestou předloženého vlastnoručně podepsaného originálu tohoto záznamu, že se s předloženou kopií shoduje. Podle zástupkyně žalobce do dnešního dne nebylo žalovaným sděleno, zda byla omluva žalobce a jeho zástupkyně z konání seznámení se s podklady dne 30. 6. 2017 akceptována. Zástupkyně žalované k tomu uvedla, že tato listina nedokládá, zda k předmětnému telefonátu došlo či nikoliv, není tam označena úřední osoba, s níž mělo být hovořeno, ani její označení. Podle jejího názoru žalobce pro neúčast na úkonu seznámení se s podklady žádnou omluvu neměl ani nemá. Zástupkyně žalobce na to uvedla, že žalobce měl právo, aby se tohoto úkonu účastnila jeho právní zástupkyně. Zástupkyně žalovaného reagovala tvrzením, že zástupkyně žalobce se mohla dostavit k seznámení se s podklady po návratu z dovolené, což neučinila, ačkoliv k tomu časový prostor měla, neboť napadené rozhodnutí bylo vydáno až dne 24. 7. 2017. Jelikož zástupkyně žalobce je advokátkou, musela vědět, že jde o úkon ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Pokud se účastník či jeho zástupce opakovaně ze správního úkonu omlouvá, není podle názoru zástupkyně žalovaného. Zástupkyně žalobce závěrem uvedla, že má za to, že omluva zástupkyně žalobce měla být uznána.

Jelikož na výslovný dotaz soudu strany uvedly, že nemají další návrhy na doplnění dokazování, krajský soud dokazování ukončil a po slyšení konečných návrhů ve věci přikročil po přerušení jednání k vyhlášení rozsudku.

Žaloba není důvodná.

Krajský soud úvodem svého právního hodnocení uvádí, že v předmětné věci vycházel převážně ze skutkového stavu zjištěného žalovaným ve správním řízení, který pouze v nepodstatných ohledech doplnil provedeným dokazováním při jednání. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí následující úvahy.

K námitce, že žalovaný nedal příležitost žalobci seznámit se s podklady pro rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění, krajský soud podotýká, že ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobce dostal dvakrát příležitost k seznámení se s podklady ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 věty první správního řádu, podle něhož platí, že *„[n]estanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.“* Krajský soud k tomu uvádí, že ze strany žalovaného byla po obdržení první omluvy zástupkyně žalobce nepochybně projevována ochota umožnit žalobci seznámení se s podklady v náhradním termínu dne 30. 6. 2017. Po obdržení druhé omluvy na tento termín provedení seznámení se s podklady již žalovaný zástupkyni žalobce neodpověděl. Krajský soud na jedné straně souhlasí se žalovaným v tom, že možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí žalobce i jeho zástupkyně nepochybně dostali, čímž bylo naplněno zákonné právo žalobce jako účastníka správního řízení. Krajský soud proto nesdílí názor žalobce, že se žalovaný dopustil procesního pochybení, které mělo vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé. V předmětné věci krajský soud naopak zcela souhlasí se žalovaným, že jakkoliv zástupkyně žalobce svůj důvod pro nepřítomnost při provádění seznámení se s podklady dne 30. 6. 2017 označila (plánovaná dovolená v termínu 29. 6. do 16. 7. 2017), nejednalo se o takovou překážku, která by jí nutně měla znemožnit poskytnutí právní pomoci žalobci. Je totiž primárně záležitostí dotčeného advokáta, aby přizpůsobil svůj časový harmonogram vedení správního řízení natolik, aby byl schopen vykonávat zastoupení svého klienta a umožnit mu řádný výkon jeho procesních práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 128/2014 – 26, všechny citované rozsudky jsou přístupné na www.nssoud.cz) a nález Ústavního soudu ze dne 12. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 68/97; všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>). Bylo zcela na zástupkyni žalobce, aby si v termínu plánované dovolené za sebe zajistila substituci a dostala tak svým povinnostem ve vztahu ke klientovi. Žalovaný nepochybně nebyl povinen zástupkyni žalobkyně vyhovět, a to i přesto, že tvrdila nemožnost zajištění substituce v daném termínu. Ve vztahu k žalobci pak byla druhá omluva z úkonu seznámení se s podklady zcela bezdůvodná, resp. nenáležitá, a ani z okolností není zřejmé, proč žalobce nebyl schopen dostavit se dne 30. 6. 2017 k seznámení se s podklady. Krajský soud zde poukazuje na speciální úpravu povinnosti součinnosti žadatele o azyl v ustanovení § 49a odst. 1 zákona o azylu, která je odůvodněna materiálně zejm. tím, že status žadatele o azyl skýtá účastníku řízení o udělení mezinárodní ochrany značná práva a výhody, jakož i pobytový status na území ČR. Žalobce byl sám osobně k danému procesnímu úkonu předvolán, přičemž si toto předvolání oproti podpisu převzal dne 22. 6. 2017 a měl dostatečný čas k přípravě na tento úkon, či k zaslání omluvy, což však neučinil. Žalobce i jeho zástupkyně navíc měli příležitost seznámit se s podklady pro rozhodnutí i kdykoliv poté až do vydání napadeného rozhodnutí, k němuž došlo dne 24. 7. 2017, tedy až po skončení dovolené zástupkyně žalobce. Pokud žalobce napadá formální dikci doručeného „vyrozumění“, pak krajský soud uvádí, že z kontextu této listiny (připojených poučení) je zcela zřejmé, že se jednalo o výzvu ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Zástupkyně žalobce je navíc advokátkou, přičemž krajskému soudu je z jeho rozhodovací praxe dobře známo, že opakovaně zastupuje ve věcech mezinárodní ochrany, a proto nemohla mít vzhledem ke svým zkušenostem žádnou pochybnost o tom, co jí bylo žalovaným sděleno.

Pokud žalobce ke druhé omluvě podrobněji namítal, že se žalovaný nijak nevyjádřil ani po telefonické urgenci dne 29. 6. 2017, krajský soud uvádí následující. Předně z provedeného dokazování listinou „Záznam“ o telefonickém hovoru zaměstnankyně advokátní kanceláře paní Fialové s blíže neurčeným pracovníkem OAMP Zastávka jednoznačně a bez důvodných pochybností nevyplývá, že se tento telefonát uskutečnil. Ve správním spisu pro tento závěr schází jakákoliv opora a při nedostatku jiných důkazů se jedná pouze o poměrně slabý důkaz s nízkým stupněm věrohodnosti. Nicméně i kdyby tomu tak bylo a pracovnice advokátní kanceláře se skutečně informovala, zda byla omluva akceptována, není možno ani při takovém stavu věci dovodit procesní pochybení žalovaného, které by mělo intenzitu nezákonnosti. V případě „mlčení“ žalovaného nemohla zástupkyně žalobce legitimně očekávat či předpokládat, že její druhé omluvě bylo vyhověno a že se předmětný procesní úkon se nebude konat v nařízeném termínu, resp. že žalobce bude znovu vyzván k seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Není zákonnou povinností správního orgánu na omluvy ze strany účastníků či jejich zástupců vždy výslovně odpovídat, jakkoliv je takový postup nepochybně souladný s principem dobré správy. Na druhé straně vzhledem k celkové krátké době trvání správního řízení (žádost podána dne 4. 5. 2017) nepochybně žalovaný mohl alespoň zástupkyni žalobce sdělit, že její druhou omluvu nepřijímá. Pokud tak ovšem nepostupoval, nedopustil se procesního pochybení, které by mělo za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud podotýká, že zástupkyně žalobce se evidentně ani po svém návratu z dovolené nezajímala o stav řízení a nezjišťovala bez zbytečného odkladu, jaké jsou možnosti realizace procesního práva žalobce seznámit se s podklady pro rozhodnutí.

K námitce žalobce, že napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností, neboť informace o zemi původu jsou kusé a neaktuální, krajský soud uvádí, že tuto vytýkanou vadu napadeného rozhodnutí neshledal. Ve správním spisu jsou založeny zprávy, o něž se žalovaný v napadeném rozhodnutí opíral, přičemž tyto zprávy o Ukrajině pocházejí z let 2015 až 2017. Nejblíže k datu podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou datovány zprávy UNHCR – Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině za období 16. 8. až 15. 11. 2016 ze dne 9. 12. 2016, dále Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina ze dne 22. 3. 2017, Výroční zpráva Amnesty International 2017 ze dne 3. 3. 2017, zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017. Námitka žalobce je tedy vyvrácena samotným obsahem správního spisu, který dokládá, že zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel, jsou jak z období předchozích let, tak i z první poloviny roku 2017. Žalobce nekonkretizoval, v jakém ohledu jsou zprávy neaktuální, ani neoznačil žádnou z nich, s jejímž obsahem by polemizoval. Krajský soud k tomu souhrnně uvádí, že napadené rozhodnutí je dostatečně a srozumitelně odůvodněno a reaguje na konkrétní skutkové okolnosti vyplývající z azylového příběhu žalobce.

Pokud žalobce namítl, že byly naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy důvodné obavy z pronásledování, hrozba trestu odnětí svobody pro případ, že odmítl nastoupit vojenskou službu, krajský soud k tomu uvádí následující. Žalovaný zcela správně vycházel z ustálených názorů obsažených v judikatuře správních soudů, že odmítání nástupu vojenské služby nelze bez dalšího považovat za azylově relevantní důvod (viz k tomu podrobněji již v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49), z něhož vyplývá, že odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a to především

není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím (obdobně též rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Pokud se žalobce obával, že bude na Ukrajině odveden do armády ilegálně, tedy bez řádného odvodního procesu, pak krajský soud zdůrazňuje, že takovou praxi ze strany ukrajinské armády zprávy o zemi původu tvrzení žalobce o rekrutování branců ilegální cestou nepotvrzují (zejm. Informace MZV ze dne 9. 10. 2015, č.j. 115045-LPTP, Informace OAMP ze dne 24. 11. 2016), pouze ze strany proruských separatistů, o nichž se však žalobce při pohovoru k žádosti vůbec nezmínil. I pokud by krajský soud připustil, že se žalobce skutečně s touto praxí náboru do některé z ozbrojených složek účastnících se konfliktu osobně setkal, ani tak by se podle jeho názoru nemohlo jednat o naplnění pojmu důvodné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť před tímto jednáním žalobce mohl vyhledat pomoc či ochranu policie, neboť nejde o praxi podporovanou či organizovanou ukrajinskou vládou. Navíc žalobce nepodal žádost o udělení mezinárodní ochrany ihned po svém posledním příjezdu na území ČR, a tudíž je jeho argumentace o důvodných obavách z povolání do ozbrojeného konfliktu na Ukrajině stížena sníženou věrohodností, ne-li flagrantní účelovostí vzhledem k uloženému trestu vyhoštění. Žalovaný rovněž správně uvedl, že vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není trestný čin, přičemž dostatečně podrobně vysvětlil změny, k nimž došlo na Ukrajině v oblasti vojenské služby a vysílání vojáků do konfliktních oblastí na jihovýchodě (Doněck a Luhansk). Podle zpráv o zemi původu navíc na Ukrajině funguje možnost alternativní vojenské služby. Ani tyto námitky tedy nejsou s odkazem na citovanou judikaturu důvodné.

Co se týká námitek stran posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu), krajský soud nejprve považuje za vhodné vyložit povahu této formy azylu. Dotčené ustanovení je formulováno poněkud úsporně, což je pochopitelné i s ohledem na jeho účel, jímž je postihnout zcela specifické případy, za nichž by bylo nehumánní žadateli ochranu ve formě mezinárodní ochrany (azylu) neposkytnout. „*Správním orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou přístupná na www.nssoud.cz).

Shora citované ustanovení je kombinací neurčitého právního pojmu („*případ zvláštního zřetele hodný*“) a správního uvážení („*lze udělit humanitární azyl*“), jak již ostatně dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72. Vzhledem ke kombinaci neurčitého právního pojmu a správního uvážení v dotčeném ustanovení je tak při jeho aplikaci nezbytné nejprve interpretovat neurčitý právní pojem „*případ hodný zvláštního zřetele*“ a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Dojde-li správní orgán k závěru, že lze případ žadatele subsumovat pod zmiňovaný neurčitý pojem, přichází pak na řadu správní uvážení, v rámci něhož správní orgán rozhodne, zda bude humanitární azyl žadateli udělen či nikoliv (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 – 27).

Krajský soud nesdílí názor žalobce, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nevyložil neurčitý pojem „případ zvláštního zřetele hodný“. Žalovaný výslovně provedl explikaci tohoto pojmu cestou příkladného výčtu situací, které lze na základě ustálené správní i soudní praxe obvykle považovat za případy zvláštního zřetele hodné, a kdy lze uvažovat o udělení humanitárního azylu. Nicméně z okolností případu žalobce žalovaný poměrně jasně a srozumitelně cestou argumentu per eliminationem dovedl, že se v jeho případě nejedná o srovnatelnou situaci. Konkrétně vzato, žalobce spatřoval důvody pro uplatnění této formy azylu zejm. v tvrzeném silném vztahu s partnerkou L. K., jehož narušení v důsledku vycestování žalobce by představovalo nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života. Žalovaný se zabýval dostatečně délkou a intenzitou vztahu s družkou žalobce a správně dovedl, že existence takového poměru ještě nezakládá naplnění pojmu „případ zvláštního zřetele hodný.“ Přesvědčivě se žalovaný vypořádal i s tvrzenými zdravotními důvody na straně žalobce i na straně jeho přítelkyně, které nenasvědčují tomu, že by partnerka žalobce vyžadovala celodenní péči blízké osoby, či že by sám žalobce byl v natolik vážném zdravotním stavu, který by vylučoval jeho navrácení do země původu. Úsudek žalovaného, že podmínky pro uplatnění § 14 zákona o azylu nejsou v případě žalobce naplněny, se tedy opíral o přezkoumatelný výklad této skutkové podstaty a přezkoumatelnou aplikaci, která navíc není ani v případě naplnění podmínky „zvláštního případu zřetele hodného“ nároková. Proto krajský soud považuje i tyto námitky žalobce za nedůvodné.

Pokud žalobce namítal, že prokazatelně splňuje i podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a odst. 1, odst. 2 písm. b), písm. c) a písm. d) zákona o azylu, lze k tomu uvést následující. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu platí, že *„doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“* Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zcela přezkoumatelně a dostatečně vypořádal s tvrzeným nebezpečím vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu, neboť s odkazem na zprávy o zemi původu přesvědčivě zdůvodnil, že trestní postih žalobci nehrozí, neboť neobdržel povolávací rozkaz, a nehrozí mu pravděpodobně co by civilistovi v případě návratu do místa svého původu (Zakarpatská oblast) přímý zásah konfliktem v jihovýchodní části Ukrajiny. Úvahy žalovaného se opírají o ustálenou judikaturu správních soudů a jsou zcela odůvodněné a správné. Krajský soud tyto námitky nepovažuje za důvodné.

Poslední skupina žalobních námitek se vztahuje k tvrzenému splnění podmínek pro podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tedy existence skutečného nebezpečí

vážné újmy, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. K tomu krajský soud uvádí, že žalovaný se náležitě vypořádal jak s existencí družského poměru žalobce na území ČR, tak i s posouzením intenzity zásahu do jeho rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve smyslu zachování principu přiměřenosti. Krajský soud dále uvádí, že předmětné ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu představuje způsob pro řešení výjimečných situací, kdy by neudělení doplňkové ochrany představovalo vážné porušení lidskoprávních závazků ČR (viz k tomu např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č.j. 2 Azs 66/2008 - 52), z něhož plyne, že „*rodinné vazby v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.*“ Nelze než souhlasit s názorem žalovaného, že neexistují zásadní překážky pro realizaci rodinného života žalobce na Ukrajině, přičemž žalobce založil svůj partnerský vztah v době, kdy na území ČR pobýval nelegálně, a nejevil snahu svůj ilegální pobyt žádným zákonným způsobem řešit. Místo toho řešil svou situaci cestou obstarání padělaného dokladu, v důsledku čehož následně došlo i k jeho odsouzení ze spáchání trestného činu a uložení trestu vyhoštění v délce 24 měsíců. Citované ustanovení zákona o azylu rozšiřující dosah doplňkové ochrany nad rámec ochrany poskytované na základě tzv. kvalifikační směrnice rozhodně neslouží k řešení takových situací. Závěry žalovaného o neexistenci skutečného nebezpečí vážné újmy a nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu jsou tedy racionální a podložené.

Krajský soud obiter dictum k této skupině námitek dodává, že pokud žalobce až při přednesu konečného návrhu ve věci prostřednictvím své zástupkyně soudu sdělil, že uzavřel se svou družkou manželství, přičemž ani při jednání nenavrlh v tomto směru provedení žádných důkazů, nemohl již k tomuto tvrzení soud při svém hodnocení věci přihlížet a vycházel stejně jako žalovaný v tomto ohledu ze skutkového stavu, jak byl prokázán ve správním řízení.

VI. Závěr a náklady řízení

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je ve výroku I uvedeno.

Výrok II o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti, a proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III tohoto rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. března 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.